

Dünya Tabipler Birliği Tokyo Bildirgesi – Gözaltında ve Mahkumiyette İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı ya da Aşağılayıcı Muamele veya Cezalar Konusunda Hekimler için Kılavuz

29. Dünya Tıp Kurulu tarafından benimsenmiş (Tokyo, Japonya, Ekim 1975), DTB 170. Konsey Oturumu (Divonne-les-Bains, Fransa, Mayıs 2005), DTB 173. Konsey Oturumu (Divonne-les-Bains, Fransa, Mayıs 2006) ve DTB 67. Genel Kurulu tarafından gözden geçirilmiştir (Taipei, Tayvan, Ekim 2016)

GİRİŞ

Tıbbi insanlığın hizmetinde kullanmak, insanlar arasında hiçbir ayrım gözetmeden bedensel ve zihinsel sağlığı korumak ve tedavi etmek, hastalarını rahat ettirmek ve acılarını hafifletmek, hekimin ayrıcalıklı görevidir. İnsan yaşamına mümkün olan en üst düzeyde saygı, tehdit altındayken bile korunmalı, herhangi bir tıbbi bilgi hiçbir şekilde insanlık yasalarına aykırı biçimde kullanılmamalıdır.

Bu açıklamanın amaçları açısından işkence, bir ya da birden fazla kişinin kendi başlarına ya da herhangi bir yetkiliden aldıkları emirle, bilgi almak, bir şeyi itiraf ettirmek üzere ya da başka bir nedenle başka bir insana kasıtlı, sistematik veya gelişigüzel fiziksel ya da zihinsel acı çektirecek uygulamalarda bulunması şeklinde tanımlanmaktadır.

BİLDİRGE

1. Hekim, mağdur kişinin kuşkulandığı, suçlandığı ya da suçlu bulunduğu fiil, inançları ya da amaçları ne olursa olsun, silahlı çatışma ve iç huzursuzluk ortamları dahil her durumda, bu kişiye yönelik işkence ya da insanlık dışı, zalimane veya aşağılayıcı işlemlere izin vermeyecek, görmezden gelmeyecek ve bu işlemlerde yer almayacaktır.

2. Hekim, işkence ya da zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı uygulamaları kolaylaştıracak ya da mağduru bu tür işlemlere karşı direncini azaltacak herhangi bir imkân, araç, madde ya da bilgi sağlamayacaktır.

3. Hekimler, halen sorgulanmakta olan ya da ilerde sorgulanabilecek gözaltındakiler ya da mahkumlara tıbbi yardımda bulunurken kişisel her tür tıbbi bilginin gizliliğine özellikle özen göstermelidir. Cenevre Sözleşmelerinin ihlal edildiği olaylar her durumda hekim tarafından ilgili mercilere bildirilmelidir.

4. İşkence ya da Zalimane, İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Uygulamaların Belgelenmesinde ve Kınanmasında Hekimlerin Yükümlülüğü ile ilgili DTB Tutum Belgesi'nde belirtildiği gibi ve mesleki gizlilik ilkesine istisna oluşturmak üzere, hekimlerin, mümkün olduğunda ilgili kişinin de onamı alınarak, ancak mağdurun kendini özgürce ifade edemeyeceği belirli durumlarda böyle açık bir onam olmaksızın istismar vakalarını bildirme gibi etik bir yükümlülükleri vardır.

5. Hekim, tıbbi bilgi ya da becerilerini veya kişilere ait sağlık bilgilerini yasal ya da yasa dışı ortamlarda bu kişilerin sorgulanması amacıyla kullanmayacak ve elinden geldiği ölçüde başkaları tarafından kullanılmasına izin vermeyecektir.

6. Hekim, işkencenin ya da zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamelenin veya bunun tehdidinin söz konusu olduğu herhangi bir işlemde yer almayacaktır.

7. Bir hekim, tıbbi sorumluluğunu taşıdığı kişinin bakımıyla ilgili olarak vereceği kararlarda tam bir klinik bağımsızlığa sahip olmalıdır. Hekimin temel görevi, insanların sıkıntılarını gidermek ve hafifletmektir ve kişisel, kolektif ya da siyasal nitelikteki hiçbir gerekçe bu üst ilkeye üstün gelemez.

8. Bir mahkum gıda almayı reddettiğinde ve hekim tarafından böyle bir kararı sonuçlarını bilerek kendi başına ve kendi tercihiyle alabilecek yeterlikte görüldüğü durumda, DTB'nin Açlık Grevleriyle ilgili Malta Bildirgesi'nde belirtildiği gibi ilgili kişinin yapay beslenmesi yoluna gidilmeyecektir. Mahkumun böyle bir kararı verme yeterliğine sahip olduğu en az bir bağımsız hekim tarafından daha teyit edilmelidir. Gıda almayı reddetmenin sonuçları hekim tarafından mahkuma anlatılacaktır.

9. Dünya Tabipler Birliği, İşkenceye ya da Zalimane, İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Uygulamalara Katılmayı ya da Bu Uygulamalara Göz Yummayı Reddeden Hekimlerin Desteklenmesiyle ilgili Hamburg Bildirgesi'ni anımsatarak, uluslararası topluluğu, ulusal tabip birliklerini ve meslektaş hekimleri, işkenceye ya da zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı uygulamalara göz yummayı reddettikleri için doğabilecek tehdit ve misillemelere karşı hekimleri ve ailelerini desteklemeye çağırır.

10. Dünya Tabipler Birliği ulusal tabip birliklerini, üyeleri olan hekimleri insan hakları alanındaki mesleki eğitimlerine devam etmeye özendirmeleri çağrısında bulunur.